

Шинедхегдеhen аймаг

Jaruuna—ene аймаг xadaa стаалинска табанзильныйд соо шинедхегдеhen аймаг myн. Урдан, Jaruunaar staaromongoolьс-ко тракт гардаг багaa. Октаабрилл урdateexi зилньидте, Jaruunada 5 етапна пьынкт-ныйд (тырменыйд) байхан jьм. Енеende „гензеер xылгденxей“ политическе ссилненьид байдag hen. Негедexи табанзиль урdatee, Jaruunин буриаад арad зон болбол имaгта ле ньийде азабалдaлтай багaa. Xуусанai Jaruunийи шинедхегде болбол тede етапна пьынктныйдеи кийыбьид болгогдохонхoo exилhen байна. Ньийде азабалдaлтай тырыйшн колxooz „Улаан Тужа“ болбол 1929 ондо оргaнизaвалaгдaн байна. Jaruunин 23 колxoozuудaй 13 колxoozuудтaн ньийде ба xaxadньийде азабалдaлтай бaнaн aradzon суглархан байна. Ньийде арad зонд хууриалга xadaa 1933—34 онуудa дьургегдеhen байна.

Eгeтe нийтагaй азaлсад xadaa, Moolotovoi нeрeмзeтe колxooz тогтоогoo hen. Eнe колxooz xadaa өөрингөө eлeкт-рoстaнcaтaй, шинe хургуул, лeсo-пийлe, кийь байгуулан байна.

1931 он болтoр, урдиn ньийде арad зон болбол нeгeшгй гeктaр тaрaа тардаггй байхан aад, мьнeө тус колxooz болбол 1143 гeктaр тaрaа тардаг ба 1393 тoлгoй мaлтaй болhon байна. Дьрben тiпoвoй байрaнуудийи бaрaа. Олонх колxooznгууд болбол урдиn, хeйг гeрмьидeй oрoндo, уузам, кийьтьрe мoдoн гeр-ньийдe бaйдag болoo. Урдaн, eгeтiн дaсaндa 500 гaрaн лaмaнaр бaйгшa хeн.

Jarovizaacada зiсeтe хaнaар бeлeдxexe

Пaртийн XVIII сjeзд дeрe ньxер Aндрeeв болбол өөрингeө yгe соo, xьдeө aзaxиn aгpoтeхникийн асуудaлуудa, тусaгaрлaн, jарoвизaациn асуудaлуудa тoн jиxе аnхaрaлaа тaбиhaн бaйнa. Yнгeрeгшe зилe oопeдууд xadaa aгpoтeхникийи зьбeр xepлeгшe, jарoвизaаc-лaгдaнaн yрeхeр тaрaгдaн x-гaсa болбол jарoвизaаcлaгдaа-гьи yрeхeр тaрaгдaнaн oрoxo-дoo, 4-5 ceнтнeр yлyу aбтaдaг бaйнa.

1938 ондo Kабaнскин aймaг дoтoр jарoвизaаcлaгдaнaн yрe-хeр 1470 гeктaр тaрaгдaн бaйгaa. Teмлийcкe cөлбoвeдeй „Cвoбoднo Пьyт“ колxooz болбол jарoвизaаcлaгдaнaн yрeхeр тaрaгдaнaн 9 гeктaр тaрaгдaнaн дeрeхe гeктaр бьрийн 14 ceнтнeр yгaсa xу-риaгaa, jарoвизaаcлaгдaагьи yрeхeр тaрaгдaнaн гeктaр бьрийн 12 ceнтнeр xуриaа-н бaйнa.

Manai Бурiaад-Mongol Res-

Mьнeө, eнe дaсaнгай 150 гaрaн гeрмьид xadaa колxoozuудa yгтeнxей. Aгyулжe Oктaабpьcкa рeвoлюцийн урдa тee Jаруунин хургуулida oрoидoo 97 xьн хурдaг бaйгaa. Mьнeө гaнcaй 20 хургуулнуудтaн 96 бaгшaнaр бii, 2610 xьнyид ху-рaлcaнa. Cтaалинcкa табaнзильныйд соo, aймaг дoтoр зaгaхaнaй зa-вooд, кepпичийн xojор зaвoo-дууд, 4 хургуулнууд, тононoй 4 зaвooдууд бaйгуулaгдaнaн бa нийтагaй xepлeгдe шyлуун ньйрхийи (шyлуун ньйрхeн xadaa aймaгaй ceнтнeө 18 килoмeт-рeй гaзaртa бii jьм, зaпaсaнa xьсeд шинeлeгдeдeй) мaлтa-гa exилeд бaйнa. Шyлуун ньйр-хeнeй ceнгийн тoн бaгxaн, jьб-гeдe тeрe xadaa гaзaрaй xьр-хeнeй дeдe зaхaдaн бaйнa. Cьyдoбaйгуулaлтa дeлгeршe бaйнa гeбeл, Рoмaнoвcкa cөлo-дoo зaгaбaрилгийн кaарбaзууд бaйгуулaгдaнa. Гурбaдaл тa-бaнзиль соo, зaгaхaнaй кoнceрвe-нe зaвooд, широзaвooд бaйгуу-лaгдaнa, кepпичeн yлeдбeрiл exилeгe, Jаруунин нyурууд бa Вийтм, мьн Leena мьрeнeй xooрoндo уhаn зaмaй xарилcaн оргaнизaвалaгдaнa бaйнa. 130 килoмeтp утaлaй нyурууд xadaa өөхeд xooрoндoo jeeстee-нeнe xoлбoгдoнxoй бa Вийтмeй уhаар xарилсaдaг бaйнa. Jаруунин нyуруудaл уhаn зaмaй 110 килoмeтpнeн eнe зилдe xe-рeгeгдeхe бaйнa.

Jаруунин аймаг болбол Стаалинска табанзильныйдe тoр-шo соo jиxeeр xьгзeзe, мaл-азaлaй бa ургaзa бaйгaa cocia-лиc пpoмшлeннoстийн рaиoнoн болгoгдoo.

Bajar Angaarov.

Gьnzegii гeegдeл

Xop. Чисаанин сомонoi „Улаан-Таргаан“ колxooz бол-бол бьхii кaмпaннyдaаpaa рaиoнoн coогoo jиxе гeeg-дeлтeй бaйнa. Зиceeлxede, тaрaа coхилгoнбa xабaрaй тaрилгийн бeлeдxel мьнeө xьртeр дьyрe-дьи.

Maldanь xамуу yбeшeн 1933 онхoo xojшo мьнeө xьртeр лик-видирeлeгдeдeгьи бaйнa. Тiлxede, мьнeө 63 тoлгoй xонидууд xамуутaй бa мaлнуудaнe eдixе xooлгьи дeрeхee yргьyлзe бaйнa. Doxood xубaаринь мьнeө xьртeр дьyрeгьyи.

Gadana, likbeezei ба ариг себeрeй xьдeлмeрi, aгитaцioн-нo-maassova xьдeлмeрi тoн мyн-гaар тaбигдaнaй. Зиceeлxede, BK(b)П-ийн XVIII сjeзд дeрe ньxер Cтaалинaй xeлeхeн дoк-лaдийи колxooznгуудтa тaнил-суулaагьи.

Eнe колxooz болбол jамaр ушaрhaa лимe бaйдaлтaйб гeбeл, колxoozoлн дундa дисциплинe тoн хулa бaйнa. Зиceeлxede, тус сомсoвeдeй тьрyйлeг-шe ньxер Gyрeзaапoв болбол мaртийн 22-oi yдeр eнe колxooz дeрe тaрaа coхилгийн асуудaлaар пpaвлeнийн суглaа yнгeрeгxee jирeдeнeн, eнe колxoozoi члeн Byндaрлeгeв Дмийтi гeгшe гoгтyгaар пpaвлeнeдe jирeзe, зaсeдaнийи тa-хaлдyлхaн бaйнa.

Mьн, eнe колxoozoi тьрyйлeг-шe Mooparov xadaa BK(b)П-ийн aикooмoй бийрoогooр xьдeлмe-рийe гaргaгдaнaар xaxad зил-хeе yлyу болoo. Тiлгeбeш, eнe „тьрyйлeгшeн“ oрoндo шaгдaа-рoв гeгшe тьрyйлeгшe болxoo jирeхeн aад, xьдeлмeрийн тoн мyу бaйхaдaн зьрxе aлдaзa „Xьлтсeөн oрoxoм“ гeзe колxooznгуудaа мeкe-лeд, тeрjeлзe jабaшaн бaйнa. Jирeгшe тьрyйлeгшeгeе jабaш-хaдaн, yнeөxил Mooparov xeдeн хaрлн тoршo соo колxoo-зoo „xьтeлбeрлeхeр“ зaндaа бaйнa. Mooparov болбол колxooznгуудaгaа дундa jамaр-шii aвтoритeдгьи болшoн бaйнa.

BK(b)П-ийн Xopийн aикooм болбол Mooparovийи xьдeлмe-рийeнe гaргaбaш, мьнeө болтoр тeндeн бaйгaзa бaйхaн гaй-xaлтaй бaйнa.

O. Gombojeva

ZURAG DEERE: Улаан-Удeдe ендe хaжaxaн болhon, пoxooдтo xабaадaгшaд пpoтивoгaаз yмдoөд jабaнa.

Mixailovai foto.

PVXO—goi HURALSAL

Maartийн 4-нeй yдeр, илaнгaжaа ceлмeг, дyлaан yдeр бaйгaa хeн. Yдийн xojнoxи 6 чaас болxotoй xамтa, вoздyшнa тpeвooгo exил-зe, тьрyйшн „VO“ cигнaл yг-тeхeн бaйнa. Eнeнтeй хамтa, мeдикo-сaнитaрнa кoмaн-дийн бoжeцьyд, кoмaндиpнyуд, пoлитьдeлмeрилeгсeд болбол кo-мaндиrгaа шaабтa хaмтaрзa, өөхeд өөхeдигeгe бoжeвoй yчaаcтoгyудийи дaахaн бa x-риyсaлгaтa xьдeлмeриньyдтe oрoхoн бaйнa.

Tereнeхe xojшo вoздyшнa тpeвooгoнyуд тьгрe тьгрe бo-лoсoгooхoн бaйнa, тoдoрxoйлoн xeлeбeл, мaртийн 5-нeй yдeр yг-лeнeй 7 чaас 30 минyтaдa, 3 чaаcтa, 9 чaаcтa гeгшe мeтeр болhon бaйхa jьм. Тiлeдeнeн, тус кoмaндиrгaа xьдeлмeриньyдeн тaхaрaлтaгьи jабyулa-дaзa бaйхaн бaйгaa.

Eнe yнгeрeгдeхeн PVXO-гoй хyрaлcaлaй aлi бьхii бoжe-вoй зoригoнoудийи oлшoнo дьyр-гeгсeд, өөхeдигeгe yнeн cexе бoжeвoй xьдeлмeрийн рeзьл-тaадуудийи xаруулaгшaд нeлeд

Erxim anguushan

Zakaamin. Jongorboin somonoi, Jeezovoi нeрeмзeтe колxoozoi члeн, 15 зилe тoршo соo aгнyурийн xьдeлмeрийнe бaхaн ньx. Бyдa Бaтyуeв гeгшe eнe зилдe aгнyурийн бpигaдийн бpигaдийнaар xьдeлмeрийнe бaйнa. Eнe зyрaа, ньx. Бaтyуeвaй бpигaдa пьшнлe бeлeдxей 1938 бa 39 oнoй плaнийи 108 пpoц. гьисeдxee. Eнeнeхe гaдaнa, ньx. Бaтyуeв болбол өөрe 1000 тьгpигeй пьшнлe бeлeдxee дoогoвoртoй aад, 2329 тьгpигeй пьшнлe гьрeндe тyшaахaн гь, aлi дoогoвoртo плaнaа 232 пpoц. дьyргeхeн бaйнa.

Legdeenov.

олон бii. Bзвooдийн кoмaндиp ньx. Бyлгaаков болбол бьхii бoжeвoй дaбapинyудийи тoн тьг-гeр бa exимeер дьyргeзe шa-дaа. Тiгeгeд, тeрe xadaa бo-жeцьyдтe дaлгaбapинyудийи yг-хeдeө, тoн тoдo, бa сaг coонь yгeзe шaдaн бaйнa. Бaгaxaншii yдaарaлгьи, „дaйсa-дaй“, „бoмбo“, „гaаз xajа-гa“, „бyугaй хoмoн“ гeгшe мe-тeдe „дaйрaгдaнa“ бa „гeмтe-хeн“ xьнyйдтe мeдикo-сaни-тaрнa тyлaмзaнyудийи тoн хaйнaар зьyйлхeн бa eнe cлoo-нo xьдeлмeрийи өөрe xьтeл-бeрлхeн бaйнa.

Zvenooгoй кoмaндиp ньx. Koeзeвнoкoв болбол бьршii хaй-нaар xьдeлмeрийe. Илaнгaжaа мaртийн 5-нeй yдeр yдийн xojнo 3 чaаcтa болhon тpeвooгийн yлeр, өөрингөө бoжeцьyд, ньx: Пoпooв, Чeрмix, Bopoвиcки гeгсeдeтe oлшoнo xьдeлмeрийн рeзьлтaадуудийи xаруулхaн бaйнa гeбeл, тpaктoвoй yлцe шa-дaр „гeмтeхeн“ 20 шaxуу xь-нyйдтe тoн тьгpгeн сaг соo мe-дикo-сaнитaрнa тyлaмaлзийи тoн зьбeр yгeзe шaдaн бaйнa.

Gadana, мьн мeдикo-сaни-тaрнa кoмaндиp бoжeцьyд бa кoмaндиpнyуд, ньx: Н-пooмнишчi, Aнyучн, Пaтpушeв, Baлoнoв, Cмooтpин бa бшeд болбол тoн eнeгшeнeр xьдeл-мeрийe, бoжeвoй дaбapинyудийи дьyргeгe тaлaар eгeл хaйн рe-зьлтaадуудийи xаруулхaн бaйнa.

Eнe yнгeрeгдeхeн тpeвooгийн yлe соo зaрим кoмaндaнyуд, взвooдууд, oтдeлeнийнyд, вe-нoонyудaй xьдeлмeриньyдeн дyтyу дундaнyуд yзeгдeхeн бaйнa.

Tимeхe, eдe дyтyуунyдхaа вийвoд xee, PVXO—гoй xьдeлмeрийи exимeер тaбixaн шyхaлийн шyхaлa зoригo мьн.

C. Dor.

Sorevnovaanida uriba

Kabaanskiin аймагай загaнaй зaвooд бa зaгaхa бaрилгa колxoozuудa, пaртийн XVIII сjeздиin нeрeмзeтe cociaл-сoрeвнoвaнi yргeнeер jабp-лaгдaзa бaйнa. Kабaanskiin зaгaхaнaй зaвooдoй, Kаблaкooв бpигaдa болбол нeгeдeдeи квa-тaлaйгaа зaгaхa бaрилгийн плaнийи 157 пpoц., „Рeбaаг“ кo-хooz—187 пpoц., „Пpибaлкaлe“ колxooz—100 пpoц. бa „Kpa-нo звeздaа“ колxooz—100 пpoц. ceнт г. м. гьисeдxeh бaйнa.

Maartийн 28-30-ai yдeрньyтe Kабaanskiin, гьрeнeй зaгaнaй зaвooд бa зaгaхa бaрилгa колxoozuудaй cтaxaнoвoцyнa cовeшaнидa xабaадaгшaд бoл 1939 oнoй зaгaхa бaрилгa гaа зилeй плaнийи Oктaабpьcкa рeвoлюцийн хaйн yдeр—нoя-рийн 7 xьртeр дьyргeхийи Kол-Бaйгaлaй aймaгaй зaгaхaнaй зaвooд бa колxoozuудийи cociaл-лиc cоpеvнoвaнидa уpиhaн бaйнa.

Eldeb usaral

BULAG TEHERBE

Xopийн aймaгaй, Бyлaгaнaн cөлoодo шинe бaригдaнaн бaйгуулийн гeр дoорooхoн гeнe-хьтeлгeгшe corgoлхoн уhанaн бeрхeн бaйнa. Eнe тeхeрeн шa-лaг xadaa хургуулийн пoллийн бeдeн, yдe бa cонxooрoнoн бoл-лихaн бaйхa jьм. Гaзaр дoорнo хoo гaрхaн, уhанaй eнe бa-жaнзийн oрjолoй болбол мьнeй хургуулийи xьнeй xeмзьyгaн дeгшe мьлхeнeр xьрлeлe. Eнe нaбтaр бaйнa. Хургуулийн cин-ийн дeдe кoлoодoй тee дoл-хoнхoo уhаn бyузa бaйнa. Бил-бyлaгaй уhаn xadaa колxooz 10 гeрмьидийи мьлхeр xьнe лe. Cөлoогoй дундa мьлхeр xada бii болшoo.

Хургуулийн зeериньyд аршaлaгдaа. Хургуулийн зaнa-тaн сaг зyрa зoгсoогдoн бoлбoш, мьнeө хургуулиа колxoozoi гeрмьид yгтeд бaйнa.

Hajaxan. Бyлгaнcкaхaнaй килoмeтpeй гaзaртa, Oнoнaр бooрcкo дeрeвeнeд, бaхaнaр ушaрaл болhon бaйнa. Eнe шa-лaг xadaa дeрeвeнийн дундa хaа гaрaа. Eнeнeй урдaнaн рaиoндo лимe ушaрaл бaйл-дeгьи бaйгaa. 2 зилeй бaйнa, мьнeдeө xьрeнгeй пoлoг-дa, Mогooчa cтaнcaдa, гaнaм-дoорooхoo бyлaг тeхeрeнeй xeбeл мeдeсeхeн jьм.

B. Angarai

DEKABRIIST N.A. BESTYVZEV

Yнгeрeгшe зyуn зилeй 50 ону-дaар, нийтагaй издaннyудa—Иркьyтcкe гьбeрмиин eпapxiaл-нa вeдoмoстнyудa бyрiаадaй фoлклoрoй зaписyуд бii бол-хoн бaйгaa. Издaннyудa, илaн-гaжaа рeлигioзнo фoлклoр-нyуд xeблeгдeдeг бaйгaa.

Eнe xadaa cльчaйнa бшe, jьyндeб гeгeдe, бyрiаадaй фoлклoрийи eгeн тьрyн cугиулaгшaд xadaa миссиoнeр-ньид бaйгaa. Mиссиoнeрньид xadaa бyрiаадaй гaмaнaншвиийи aлш тaлaхaнь yзeзe, бyрiаадa тpaвoслaвнo шaзaнaй дeлгeр-гийи jиxeдeхe гeзe, yрдaа зoригo тaбиhaн бaйгaa.

Нийтагaй xьнзoнoй дундaхa, aрaдaй yгe xийлж хaнaар мe-дeхe бyрiаадaй фoлклoристнyудaй бii болxooхoo, yнгeрeгшe зyуn зилeй 70 онхoo exилeзe, бyрiаадa плeмeнyдийи фoлклoрийи бьрi jиxeр сaг yргeлзийн yзeлe exил-хeн бaйнa. Тимeхe, N.A. Бe-стьyзeв xadaa Бyрiаадa, тьрy-шн фoлкoниcтнyудaй нeгeн бoлнo. Бeстьyзeв болбол xeдий бyрiаадa дyнyудийи бa yлгeр-ньидийи бшeзe шaдaн бaйгaa. Бyрiаадaй дyнyуд бa yлгeр-ньид соo jамaршe пoeзийи бaй-xaгьи, тьзeмeц болбол өөрингeө xарaхaнийи лe дуулaдaг гeхeн, миссиoнeрньидeй бa oбeвaтeлньийдe дундa тeрe yдeдe бaйгaa хaнaлийи, Бeстьyзe-вeй бшeхeн дyнyуд бa yлгeр-ньид eрiд aршaн бaйгaa.

N. Бeстьyзeв хaйн eлнoгpаф бaйхaнaа xаруулaа „Гaлyтa нyуp“ гeхeн гaйxамсaг cтaтbжa. Бeстьyзeвeй гaрaар бшeгдeхeн бaйнa.

1791 ондo N.A. Бeстьyзeв

тьрeхeн бaйнa. Eнe xadaa дa-лaйн кooрпyстa oбpaзoвaнaйтaй бoлзo, тeндe нийтe eрd-мeй дисциплинeньидeр гoр-иoтoг бeлeдxейтeй болhon бaй-гaa. Tereнтeй нeгeн хaмтa, Бeстьyзeв болбол xьдooзeствиin Aкaдeмидe хyрaлхaн бaйгaa. Tere болбол floodio oрoд бaй-xadaa, бaруун Jевpooпийн oр-нyудaар пьтeсeстee xeхeн бaйнa.

Бeстьyзeвeй нийтагaтa jи-рeдeнeн, тeрeнийи oрoд floodioй иcтoриoгpаф бa aдмирaлтeшвиin дeгeдeдeи, дaлaйн мьзeйн нa-гaчaлнig болгон тoмилхoн бaй-гaa.

Бeстьyзeв болбол, cамoдeр-зaвийи yнaгaxa бa eнeнийи дeмoкpатишeкa jоhонoй xьтeл-бeрлгeгeр хeлгeзe зoригoтoй ceeвeрe нийyсa oобшeствиin члeн болон 1824 ондo aбтa-хaн бaйгaa. Удaнcьгьи, Бeстьy-зeв болбол eнe oобшeствиin aк-тивнa бa eнeгшeнe члeн бoл-нo.

Peтepбьyргeдe болhon вoсс-тaнийн урдa yдeр, eнe болбол нoлдaдуудaй дундa aгитaцa xeхeн бa 1825 oнoй дeкaбpийн 14-дe гвaрдeйcкe eкипaзийи c-нaдcкa плooшчaдe дeерe гa-гaд, Nikolain cepегьyд xadaa вoсстaвaлхaн cолдaдууд тeeшe бyудaзa exилтeрeн, тeдeнeгe бaйхaн бaйнa.

N. Бeстьyзeв вoсстaнидa xабaадaлcaнaйгaа тьлe, өөрингeө axa M. Бeстьyзeвeй, xopийн Cибирийe кaтoрзaнa xьдeл-мeрeдe cьлeгдeхeр шидxeg-дeхeн бaйгaa. Дeкaбpийн-нyудийи кaтoргa xaлтaдa xaмтaдaр бaйгaхийн тyлaдa

Читийн oстрoгхoo дeкaбpийcтнy-удийи Peтepoвcкo зaвooдoй eл-гeгe гeзe caарcкa пpaвилeшт-вo шидxeh бaйгaa. Дeкaбpийcт-нyуд xadaa Читeхeй Xopийн тa-лaар тpaктpуу jабaзa Дeдe-Yдe jиpeд, тeндeхe jиxе тpaак-

тpуу гaрaад, „сeмeeиcк“ пoсe-лeнeй cooгyур бa Tьгнлийн бy-риaдaй дундyу—Muxaр-Шибe-рeр бa Xapызaар jабaзa, Peтepoвcк зaвooдoй jиpхeн бaйнa.

Eнe зaмдaа дeкaбpийcтнyуд болбол бyрiаад бa ceмeeиcкe зoнyудaй тьрyшнxийe yлзa-хaн бaйнa. Бeстьyзeвeй тьрy-шн фoлклoрнo зaписyуд xadaa jабaдaлaйн eнe yдeдe xабaдaнa. „Бi jиxeнxи cагaa тe-дeнтeй xeeрлeдeзe бa тeдeнийи асуузa yнгeрeгдeг хeм. Зaрим нeгeнe oрoдooр хaйтaр xeлe-нeдeг, зaрим xьнyдeдeнe, өөрингeө зoхиoхoн cлoвaрийн

тyлaмзaар, aрaлxаn гeзe xee-рeлдeдeг хeм. Eнe xadaa тe-дeнийи jиxeeр хoнixуулaдaг бaй-гaa гeзe Бeстьyзeв өөрингeө, aвгyулийн 16-нaй днeвнийг соo бшeнe. „Tede нaмдa өөхeдигe-гe yлгeрмьидийи xeлeдeг бaй-гaa, бi, 2-3 yлгeрийи, oршyулaгшii тyлaмзaаp бшeзe aбхaн aад, тeдeнe xajazaxиaмнi xaйтaй бaйнa“ (N. Бeстьyзeвeй днeв-нийг „23—24“ нийyр).

Tereнeй днeвнийг coонь бшeг-дeн „xaxaxaй“ гeзe бyрiаад yгe xadaa бyрiаадaй бaйдaлийи Бeстьyзeвeй jиxе aнxapaлтaгaар yзeдeгийи гeрceлeнe.

Бeстьyзeв 13 зил соo Читийн бa Peтepoвcкo зaвooдoй кaа-тopзaнa xьдeлмeрeдe бaйгaaд, 1840 ондo өөрингeө axa Muxaйлaйт Selengийн yлeздийн пo-сeлeнидe oшoхoн бaйгaa.

Eдe xadaa Selengийнcкe-хeе 5 килoмeтp тyхaй гa-зaртa Selenge мьрeнeй eрjeдe, бyрiаад тaрaашaнтaй xьршe болон бaйрa тьxьeрхeн бaйнa. Tede-нeй гoорoдтo бaйхийи xopиoн бaйгaa. N. Бeстьyзeв болбол сaг yргeлзe axa хуузa гaзaртaа jиpeд бaйхaдaа, нийтагийи хaй-нaар шинxexe гeзe шидxeh бaйгaa. Eнe шинeлeлгeгe рe-зьлтaдaд, XIX вeeкийн тьрyшн xaxaдaй, бyрiаадaй aзa бaйдaлийи xаруулхaн oчepкa „Гaлyтa нyуp“ гeзe гaршaг дoрo „Jee-тeeствeнe нaукийн вeeстнig“ гeхeн 50 онyудaй зyрaнaлдa, гaрхaн бaйнa. Бeстьyзeв болбол „Гaлyтa нyуp“ гeзe oчepк-хoo гaдaнa, eтнoгpафшeкe xapaктepтaй oчepкнyудийи бшeхeн бaйхa.

N. Бeстьyзeв xadaa нaуyчнa зaнaйaтнyудa